

گزارش نقض حقوق بشر در ایران در اردیبهشت ۱۴۰۴

خلاصه تحولات کلیدی:

- موج کم‌سابقه‌ی کشتار زندانیان با اجرای حکم اعدام دست کم ۱۶۸ نفر در اردیبهشت‌ماه.
  - صدور حکم اعدام برای ۱۱ زندانی، از جمله دو زندانی سیاسی، و تأیید حکم اعدام برای ۶ زندانی دیگر از جمله یک خواننده پاپ، توسط دیوان عالی کشور.
  - بازداشت دست کم ۷۸ شهروند؛ فوت ۷ زندانی به دلیل عدم رسیدگی پزشکی؛ و خودکشی یک زندانی دیگر در پی محرومیت‌های اعمال‌شده در زندان.
  - صدور حکم شلاق برای ۶ متهم و اجرای یک مورد از احکام صادرشده.
  - صدور حکم حبس و جزای نقدی برای ۲۹ متهم سیاسی و عقیدتی؛ مجموع احکام صادره برابر با ۱۶۸ سال و ۱ ماه زندان و جزای نقدی معادل ۱ میلیارد و ۱۰۵ میلیون تومان؛ همچنین بازداشت دست کم ۱۲ زندانی سیاسی برای اجرای احکام.
  - فوت ۶۸ کارگر و مصدومیت دست کم ۳۱ کارگر در اثر حوادث ناشی از کار؛ همچنین اخراج دست کم ۱۳۰ کارگر از واحدهای تولیدی و خدماتی.
  - برگزاری بیش از ۴۳۰ حرکت اعتراضی توسط اقشار مختلف مردم؛ تداوم اعتصاب غذای سیاسیون تحت عنوان «سه‌شنبه‌های نه به اعدام» که در شصت‌ونهمین هفته‌ی خود به ۴۴ زندان در سراسر کشور گسترش یافته؛ هم‌زمان، ادامه تجمعات خانواده‌های زندانیان سیاسی در اعتراض به صدور و اجرای احکام اعدام؛ و استمرار اعتراضات بازنشستگان و دیگر اقشار جامعه نسبت به شرایط معیشتی.
-

۱. تحلیل جامع اعدام‌ها

آمار کلی اعدام‌ها

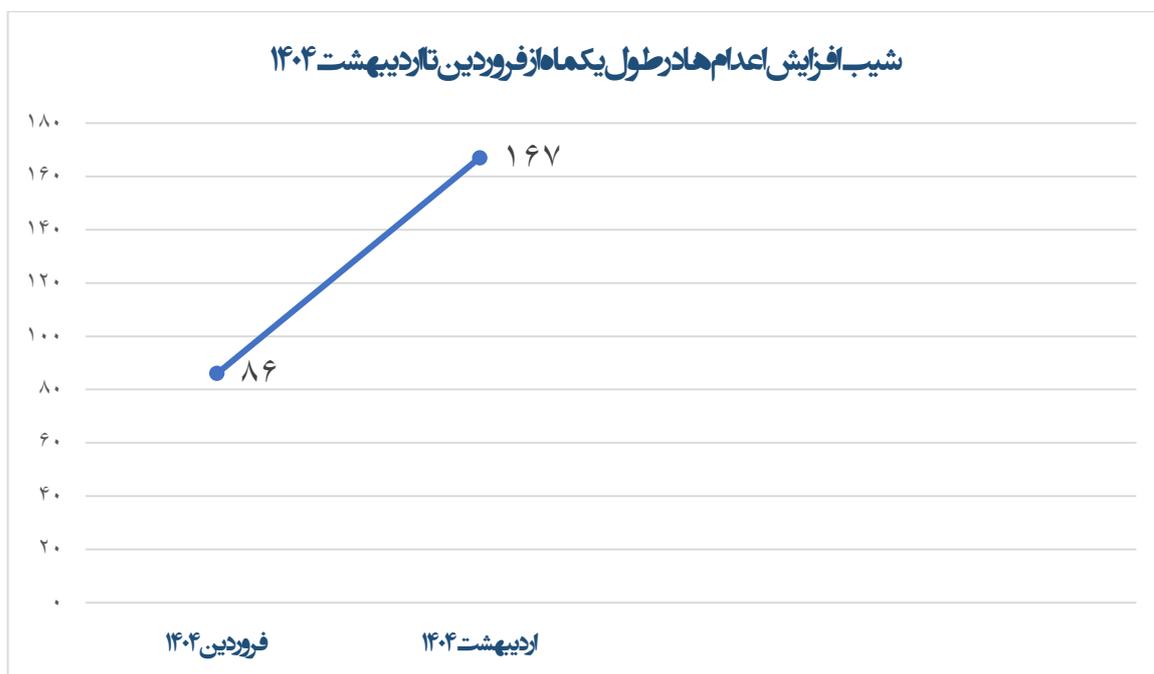
● فروردین ۱۴۰۴: ۸۶ اعدام

● اردیبهشت ۱۴۰۴: ۱۶۸ اعدام

📈 افزایش: ۸۲+ مورد (+۱۰۱٪)

در ماه اردیبهشت ۱۴۰۴، شاهد افزایش بی‌سابقه‌ای در آمار اعدام‌ها در ایران بودیم. این آمار نسبت به ماه فروردین با رشد تکان‌دهنده ۱۰۱ درصدی همراه بوده و در مقایسه با اردیبهشت سال گذشته نیز افزایشی معادل ۳۰/۵ درصد را نشان می‌دهد. چنین جهشی در آمار اعدام‌ها نه تنها کم‌سابقه، بلکه در دو دهه اخیر بی‌سابقه توصیف می‌شود و تصویری روشن از وخامت وضعیت حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران ارائه می‌دهد.

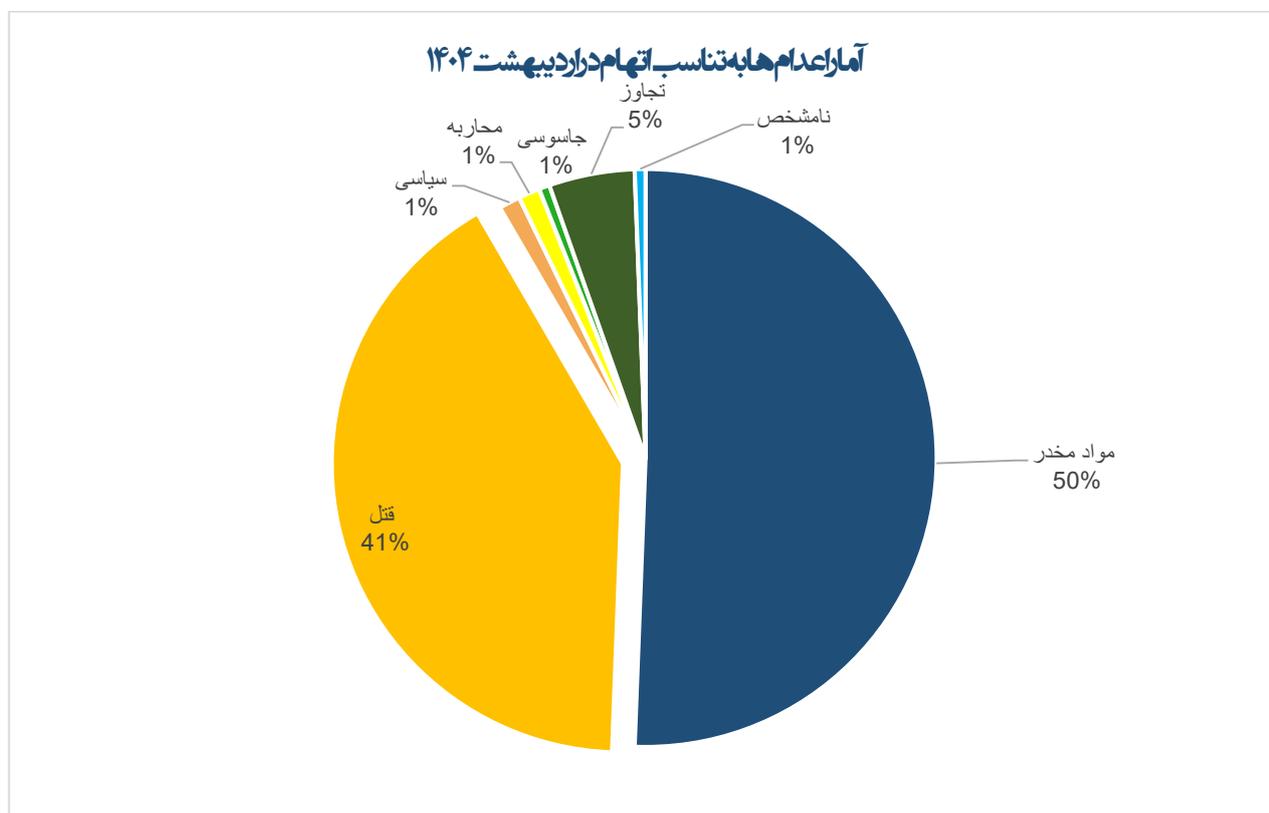
این افزایش هم‌زمان است با افزایش نارضایتی عمومی نسبت به بحران‌های معیشتی و زیربنایی، از جمله قطعی مکرر برق، کمبود آب، گرانی افسارگسیخته، و تورم فزاینده. در چنین فضایی، به نظر می‌رسد که حکومت، در هراس از خیزش‌های اجتماعی، به ابزار سرکوب و اعدام با شدت بیشتری متوسل شده است. تنها در روز چهارشنبه، ۳۱ اردیبهشت، دست کم ۲۲ زندانی در زندان‌های مختلف کشور اعدام شدند؛ آماری بی‌سابقه و شوک‌آور که نشان از یک سیاست خشن و هدفمند برای استفاده از اعدام به عنوان ابزار ایجاد رعب و کنترل اجتماعی دارد. این روند، هشدار جدی برای جامعه بین‌المللی و نهادهای مدافع حقوق بشر است تا در برابر موج جدید اعدام‌ها و سرکوب گسترده در ایران واکنش فوری و مؤثر نشان دهند. نمودار زیر شیب افزایش اعدام در طول یکماه را به تصویر کشیده است:

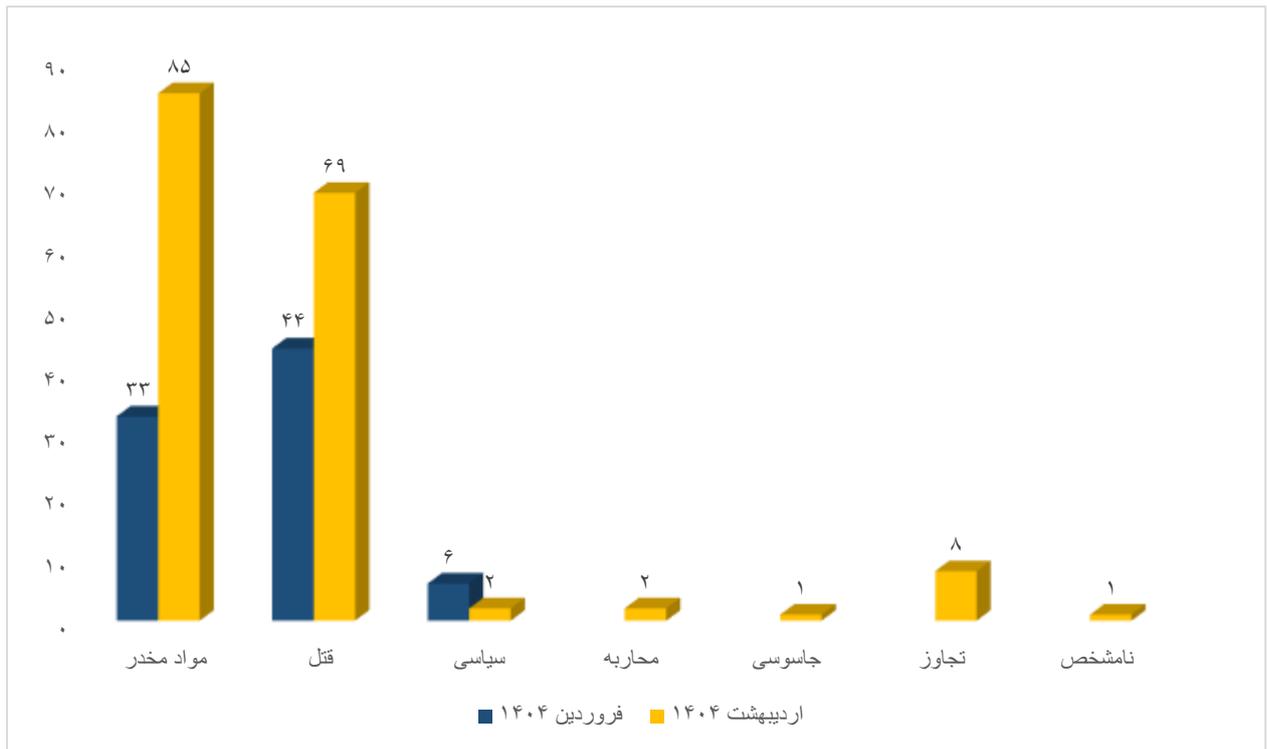

تحلیل بر اساس نوع اتهام :

اتهام نوع	فروردین	اردیبهشت	تغییر
مخدر مواد	۳۳ (%۴۰)	۸۵ (%۵۱)	+٪۱۵۸
قتل	۴۴ (%۵۳)	۶۹ (%۴۱)	+٪۵۵
سیاسی	۶ (%۷)	۲ (%۱)	-٪۶۷
محاربه	-	۲ (%۱)	جدید
جاسوسی	-	۱ (%۰.۶)	جدید
تجاوز	-	۸ (%۵)	جدید
نامشخص	-	۱ (%۰.۶)	جدید

در اردیبهشت ۵۱ درصد اعدام‌ها مربوط به اتهامات مرتبط با «مواد مخدر» صورت گرفته است. ۸۵ زندانی به اتهام مواد مخدر و ۶۹ زندانی به اتهام قتل اعدام شده‌اند. در حالی که این درصد نسبت به فروردین ۱۴۰۴ افزایش بی‌سابقه اعدام‌ها در اتهامات مرتبط با مواد مخدر را نشان می‌دهد و عزم مقامات جمهوری اسلامی برای بالا نگه‌داشتن آمار اعدام‌ها که هدف ارباب در جامعه و سلطه بیشتر را دارد را نشان می‌دهد. در حالی که این تناسب در فروردین کاملاً برعکس بود ۵۳ درصد اعدام‌ها مربوط به قتل بود. نمودار زیر تناسب اعدام‌ها در ماه اردیبهشت نشان می‌دهد. نمودار تناسب اعدام‌ها در دو ماه را به خوبی نشان می‌دهد.

تحلیل بر اساس ویژگی‌های اعدام‌شدگان

جنسیت و سن

زنان:

فروردین: ۵ نفر (۶٪)

اردیبهشت: ۷ نفر (۴/۲٪)

تغییر: +۴۰٪

در ماه اردیبهشت ۱۴۰۴، روند اعدام زنان در ایران با افزایشی ۴۰ درصدی نسبت به ماه‌های گذشته همراه بوده است. بنابر گزارش‌های مستند رسیده از منابع حقوق بشری، دست کم ۷ زن در این ماه در زندان‌های مختلف ایران اعدام شده‌اند. این رقم، بخش قابل توجهی از مجموع ۱۲ زن اعدام‌شده از ابتدای سال جاری تاکنون را شامل می‌شود. بیشتر این زنان با اتهام قتل عمد بازداشت و بدون دسترسی کافی به وکیل یا حق دفاع مؤثر، به مجازات اعدام محکوم شده‌اند. بررسی پرونده‌ها و شهادت‌های موجود حاکی از نقض گسترده حقوق دادرسی عادلانه در روند رسیدگی به اتهامات این زندانیان است.

اسامی شماری از زنان اعدام‌شده در اردیبهشت:

- مرجان سبزی - زندان اصفهان
- ساغر (نام خانوادگی نامشخص) - زندان کرج
- مهتاب امیری - زندان عادل‌آباد شیراز
- اسرار امانی - زندان شیراز
- حفیظه بلوچ‌زهی - زندان تهران بزرگ

- ستاره طاهرلو – زندان دامغان
- محبوبه خسرونژاده – زندان گرگان

این زنان عمدتاً از سوی خانواده‌های خود طرد شده بودند و پس از بازداشت، از امکان انتخاب وکیل مستقل یا حمایت اجتماعی بی‌بهره ماندند. در نتیجه، روند قضایی آنها در فضایی از بی‌دفاعی مطلق و نقض اصل دادرسی منصفانه طی شده است.

👤 کودک مجرم:

با وجود تعهدات بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون حقوق کودک و میثاق‌های حقوق بشری، اعدام افراد به‌جرم‌هایی که در زمان ارتکاب آن‌ها زیر سن قانونی (۱۸ سال) بوده‌اند، همچنان در ایران ادامه دارد.

طبق داده‌های موجود، طی دو ماه نخست سال ۱۴۰۴، دست‌کم ۵ کودک مجرم در زندان‌های ایران اعدام شده‌اند:

فروردین: ۲ نفر (۲/۴٪)

اردیبهشت: ۳ نفر (۱/۸٪)

تغییر: +۵٪

موارد مستند شده:

۱. هادی رستمی – اعدام‌شده در سن ۱۸ سالگی

این نوجوان در سن ۱۶ سالگی بازداشت و به اتهام قتل تحت شکنجه و فشار بازجویی قرار گرفت. گفته شده که قتل در دفاع از خود در برابر تعرض جنسی رخ داده است. با این حال، بلافاصله پس از رسیدن به سن ۱۸ سالگی، حکم اعدام او با شتاب اجرا شد؛ اقدامی که نه‌تنها خلاف موازین حقوق بشر بلکه نشانگر برنامه‌ریزی هدفمند برای دور زدن قوانین بین‌المللی است.

۲. بهنام برگپوش – اعدام‌شده در زندان یاسوج

بهنام هنگام ارتکاب جرم تنها ۱۳ سال داشت. این کودک متهم پس از چند سال حبس، در سن ۱۹ سالگی و با بی‌توجهی کامل به سن قانونی در زمان ارتکاب جرم، اعدام شد. اعدام او نشانه‌ای از نقض آشکار اصول انصاف قضایی و حقوق بنیادین کودکان است.

۳. محمدرضا سبزی – اعدام‌شده در زندان سبزوار

اطلاعات محدودی درباره پرونده او منتشر شده است، اما گزارش‌ها حاکی از آن است که وی نیز در زمان ارتکاب جرم زیر ۱۸ سال بوده و در نهایت اعدام شده است.

موارد خاص اعدام‌شدگان سیاسی

فروردین ۱۴۰۴:

- مالک علی فدایی نسب
- فرهاد شاکری
- عبدالحکیم عظیم گرگیج
- عبدالرحمان گرگیج
- تاج محمد خرمالی

• علی دهانی

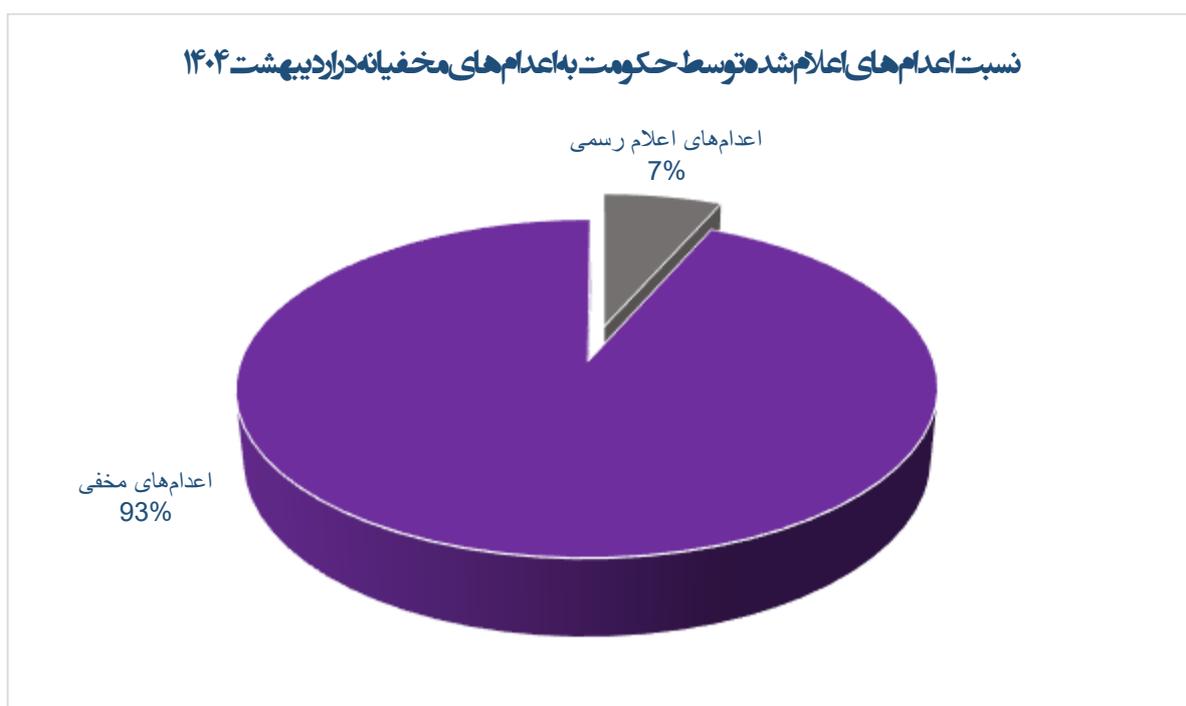
اردیبهشت ۱۴۰۴:

- حمید حسین نژاد حیدرانلو (مخفیانه در زندان ارومیه)
- رستم زین‌الدینی (حاجی گل) - زندان زاهدان

مخفی کاری حکومتی

ماه	اعدام کل	اعلام رسمی	مخفی شده	درصد مخفی کاری
فروردین	۸۶	۰	۸۳	۱۰۰٪
اردیبهشت	۱۶۸	۱۱	۱۵۷	۹۳٪

نمودار زیر نسبت اعدام‌های منتشر شده توسط حکومت و اعدام‌های مخفی را نشان می‌دهد:

در ماه اردیبهشت ۱۴۰۳، بر اساس گزارش‌های موثق، دست کم ۱۶۸ مورد اعدام در زندان‌های مختلف ایران به اجرا درآمده است؛ با این حال، تنها ۱۱ مورد از این اعدام‌ها در رسانه‌های رسمی جمهوری اسلامی منتشر شده است. این شکاف چشم‌گیر میان آمار واقعی و آمار علنی شده، نشان‌دهنده سیاست سازمان‌یافته حکومت در پنهان‌سازی روند اعدام‌ها است.

این در حالی است که جمهوری اسلامی بیش از هر زمان دیگر به ابزار اعدام برای ایجاد رعب در جامعه و سرکوب اعتراضات گسترده نیاز دارد. اما در عین حال، واهمه شدید از واکنش‌های بین‌المللی باعث شده که مقام‌های قضایی از انتشار عمومی جزئیات این اعدام‌ها، به‌ویژه در موارد مربوط به جرایم مرتبط با مواد مخدر، خودداری کنند.

بخش عمده‌ای از اعدام‌شدگان اردیبهشت‌ماه، زندانیانی بوده‌اند که با اتهامات مرتبط با مواد مخدر محاکمه و به مرگ محکوم شده‌اند. این در حالی است که طبق مستندات موجود، کاربران اصلی و سازمان‌یافته‌ی قاچاق مواد مخدر در ایران، شبکه‌هایی وابسته به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی هستند که در انتقال مواد مخدر نه‌تنها در داخل کشور بلکه در سطح منطقه نیز نقش دارند.

در مقابل، افراد اعدام‌شده اغلب از اقشار محروم جامعه بوده‌اند که در نتیجه فقر، بیکاری و استیصال اقتصادی، تن به جابه‌جایی محدود مواد مخدر داده و به‌طور تصادفی بازداشت شده‌اند. این افراد که کمترین نقش در ساختار قاچاق سازمان‌یافته داشته‌اند، با احکام غیرانسانی روبرو شده‌اند؛ احکامی که از سوی نهادهای بین‌المللی حقوق بشری به‌عنوان نقض فاحش عدالت و اصول دادرسی عادلانه محکوم شده‌اند.

سکوت و پنهان‌کاری حکومت در این زمینه نه‌تنها افشاگر ناکارآمدی سیستم قضایی جمهوری اسلامی، بلکه نشانه‌ای از ترس ساختار حاکم از فشارهای بین‌المللی و بی‌عدالتی سیستماتیک در اجرای عدالت کیفری است. بسیاری از ناظران حقوق بشر معتقدند مقام‌های قضایی جمهوری اسلامی باید بابت این جنایات، در دادگاه‌های بین‌المللی پاسخگو شوند.

🌐 جمهوری اسلامی ایران و نقض سیستماتیک استانداردهای بین‌المللی در استفاده از مجازات اعدام

در حالی که بخش بزرگی از جامعه جهانی به سوی محدودسازی و لغو مجازات اعدام پیش می‌رود، جمهوری اسلامی ایران همچنان در جایگاه دوم بالاترین نرخ اعدام در جهان قرار دارد و به‌صورت سیستماتیک اصول بنیادین حقوق بشر را نادیده می‌گیرد.

! نقض صریح کنوانسیون‌های بین‌المللی توسط ایران:

ایران با وجود عضویت در برخی از مهم‌ترین معاهدات بین‌المللی حقوق بشری، در عمل هیچ‌گونه پایبندی واقعی به تعهدات خود ندارد و مفاد این کنوانسیون‌ها را به‌طور مکرر نقض می‌کند:

- ✗ میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی (ICCPR) که بر حق حیات، ممنوعیت شکنجه، و تضمین دادرسی عادلانه تأکید دارد.
- ✗ کنوانسیون حقوق کودک (CRC) که اعدام کودکان زیر ۱۸ سال را به‌صراحت ممنوع کرده است.
- ✗ کنوانسیون رفع هرگونه تبعیض علیه زنان (CEDAW) که ایران عضو آن نیست، اما قوانین و رویه‌هایش در خصوص زنان اعدام‌شده، تبعیض و خشونت ساختاری علیه زنان را تشدید می‌کند.

- **✘ اصول راهنمای سازمان ملل برای استفاده از مجازات اعدام** که این مجازات را باید به "محدودترین و شدیدترین جرائم" و با دادرسی کامل و بی نقص محدود کند - چیزی که در ایران به ندرت رعایت می شود.

۲. صدور و تأیید احکام اعدام

📊 آمار احکام جدید

تغییر	اردیبهشت	فروردین	نوع حکم
٪۱۷۵+	۱۱	۴	احکام جدید <small>NEW</small>
٪۲۰+	۶	۵	تأیید احکام <small>✓</small>

👉 موارد برجسته احکام اردیبهشت:

زندانیان سیاسی محکوم به اعدام:

● پیمان (امین) فرح‌آور

- └ شاعر و زندانی سیاسی گیلان
- └ اتهام: بغی و محاربه (هواداری از مجاهدین)
- └ دادگاه: شعبه ۱ انقلاب رشت

● احسان فریدی

- └ دانشجوی ۲۲ ساله دانشگاه تبریز
- └ اتهام: افساد فی الارض (هواداری از مجاهدین)
- └ دادگاه: شعبه ۱ انقلاب تبریز

احکام تأیید شده:

👉 امیرحسین مقصودلو (تلو)

- └ خواننده پاپ
- └ اتهام: توهین به مقدسات
- └ وضعیت: تأیید در دیوان عالی

در اردیبهشت ماه ۱۴۰۴، دست کم برای ۱۱ متهم حکم اعدام صادر و حکم اعدام ۶ زندانی دیگر نیز به تأیید دیوان عالی کشور رسید. این میزان نسبت به تأیید احکام در ماه فروردین افزایش ۱۷۵ درصدی داشته است. این روند حاکی از تلاش‌های سیستماتیک برای افزایش اعدام‌هاست. این احکام شامل طیف گسترده‌ای از اتهامات سیاسی، عقیدتی و کیفری بوده و در بسیاری از موارد، بدون رعایت استانداردهای دادرسی عادلانه صادر شده‌اند.

در میان احکام صادره:

- برای ۲ زندانی سیاسی،
- ۱۰ متهم به قتل،
- ۱ متهم به توهین به مقدسات،
- ۳ متهم به معاونت در افساد فی الارض،
- و ۱ متهم به تجاوز جنسی،

حکم اعدام صادر یا به تأیید نهایی رسیده است.

از جمله احکام صادره می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- ◆ **پیمان (امین) فرح‌آور**، شاعر و زندانی سیاسی اهل گیلان، به اتهام بغي و محاربه از طریق هواداری از سازمان مجاهدین خلق، توسط شعبه اول دادگاه انقلاب رشت به ریاست قاضی محمد درویش، به اعدام محکوم شد.
- ◆ **احسان فریدی**، دانشجوی ۲۲ ساله دانشگاه تبریز، نیز به اتهام افساد فی الارض از طریق هواداری از سازمان مجاهدین خلق، توسط شعبه اول دادگاه انقلاب تبریز با مستشاری شعبه دوم، به اعدام محکوم شده است.
- ◆ **سه متهم دیگر** به اتهام معاونت در افساد فی الارض و به عنوان تأمین‌کنندگان سلاح، خشاب و مهمات در حوادث شاهچراغ، توسط دادگاه انقلاب شیراز به اعدام محکوم شدند.
- ◆ **امیرحسین مقصودلو (تتلو)**، خواننده پرحاشیه، نیز به اتهام توهین به مقدسات، با حکم تأیید شده دیوان عالی کشور، با مجازات اعدام روبروست.
- ◆ همچنین، حکم اعدام یک زندانی متهم به قتل در ملأعام صادر و احکام دو زندانی دیگر برای اجرای اعدام در ملأعام نیز به تأیید دیوان عالی کشور رسیده است.

۳. مقایسه بازداشت‌ها

تغییر	اردیبهشت ۱۴۰۴	فروردین ۱۴۰۴
-۵٪	بازداشت ۷۸	بازداشت ۸۲

در اردیبهشت ماه ۱۴۰۳، دست کم ۷۸ شهروند به دلایل سیاسی بازداشت شدند. این افراد شامل:

- زندانیان سیاسی سابق
- فعالان سیاسی
- اعضای خانواده‌های دادخواه
- کارگران
- دانشجویان
- معلمان و اساتید دانشگاه
- هنرمندان شرکت‌کننده یا برگزارکننده مراسم‌های نوروزی
- شرکت‌کنندگان در تجمع اعتراضی معلمان در بزرگداشت روز جهانی کارگر
- روحانیون اهل سنت
- فعالان فضای مجازی
- شرکت‌کنندگان در تجمعات شادی برای پیروزی تیم فوتبال تراکتور

- فعالان اتنیکی
  - و گروهی دیگر از شهروندان تحت عناوین مختلف
- از جمله بازداشت‌شدگان می‌توان به حمید حاج جعفر کاشانی، زندانی سیاسی سابق، اشاره کرد که به دلیل سر دادن شعار اعتراضی در خیابان و حمل نوشته‌ای با مضمون "مرگ بر اصل ولایت فقیه" بازداشت شد.

مرگ در زندان؛

در ماه گذشته، دست کم ۷ زندانی در زندان‌های مختلف کشور، عمدتاً به دلیل فقدان رسیدگی پزشکی، جان باختند. همچنین یک زندانی دیگر در نتیجه محرومیت‌های اعمال‌شده و شرایط سخت زندان، اقدام به خودکشی کرده و جان سپرد.

جزئیات مرگ زندانیان به شرح زیر است:

- **مهدی علی‌رضایی**، زندانی سیاسی در زندان بهبهان، با وجود درخواست‌های مکرر برای دریافت کمک پزشکی، به دلیل بی‌توجهی مسئولان، جان خود را از دست داد.
- **علی سهرابی**، زندانی متهم به قاچاق کالا و اهل همدان، تنها دو روز پس از انتقال به زندان بانه، بر اثر ایست قلبی درگذشت.
- شایان ذکر است که در اسفندماه سال گذشته، دو زندانی دیگر به نام‌های فرهاد رضایی و کمال محمدپور نیز به دلایلی مشابه در همین زندان جان باختند. مرگ سه زندانی در فاصله زمانی یک‌ماهه در زندان بانه، شبهه‌هایی جدی درباره طراحی یک توطئه از سوی مقامات امنیتی را برانگیخته است.
- مهدی نارویی (یوسف رخشانی) در زندان زاهدان تحت شرایطی نامعلوم جان باخت.
- **نبی بیاتی**، زندانی تبعه افغانستان، در زندان قزل‌حصار، به دلایل نامعلوم درگذشت.
- **حفیظ‌الله شه‌بخش** (رخشانی)، زندانی جرایم عادی در زندان زاهدان، پس از تزریق دارو و انتقال به سلول انفرادی، در پی ایست قلبی به طرز مشکوکی جان باخت.
- **سیروس فلاح**، متهم جرایم عادی در زندان دیزل‌آباد کرمانشاه، به دلیل سکته قلبی و عدم رسیدگی پزشکی جان خود را از دست داد.
- **عزیز کبدانی**، زندانی محکوم به اعدام در زندان ایرانشهر، به علت عدم انتقال به موقع به مرکز درمانی درگذشت.
- **حامد گراومد**، زندانی در زندان ماهیدشت کرمانشاه، پس از محرومیت از حق مرخصی و عدم امکان ملاقات با مادر بیمار خود، اقدام به خودکشی کرد و جان باخت.

۴. مجازات شلاق

شاخص	۱۴۰۴ فروردین	۱۴۰۴ اردیبهشت	تغییر
شلاق حکم صدور	۹ نفر	۶ نفر	۳۳٪-
شلاق حکم اجرای	-	(ضربه ۷۴) مورد ۱	-
صادره ضربات کل تعداد	نامشخص	ضربه ۳۳۲	-

در ماه گذشته، دست کم برای ۷ متهم مجموعاً ۳۳۲ ضربه شلاق حکم صادر شد و حکم ۷۴ ضربه شلاق صادره برای یک زندانی سیاسی نیز به اجرا درآمد.

پنج زندانی سیاسی محبوس در زندان اوین، شامل:

- مسعود وظیفه
- سهراب حسن‌خانی
- سینا مالکی
- مجتبی ابراهیمی

به اتهام تحصن در اعتراض به صدور حکم اعدام برای متهمان پرونده اکباتان، توسط شعبه ۲۶ دادگاه انقلاب تهران به ریاست قاضی ایمان افشاری، در مجموع به ۱۸۴ ضربه شلاق محکوم شدند. ذوالفقار یزداندوست، زندانی سیاسی، به اتهام اخلاف در نظم عمومی، توسط دادگاه انقلاب گنبدکاووس به ریاست قاضی جلالی تبار، به ۷۴ ضربه شلاق محکوم شد. همچنین توکل توکلی زانیانی توسط شعبه یک دادگاه کیفری استان چهارمحال و بختیاری به ۷۴ ضربه شلاق محکوم گردید. حکم ۷۴ ضربه شلاق صادره برای رضا رضایی، زندانی سیاسی محبوس در بند ۴ زندان اوین، نیز به اجرا درآمد.

شلاق؛ شکنجه قانونی

مجازات شلاق یکی از مجازات‌های تزدیلی، ظالمانه، ناقض کرامت انسانی و از مصادیق بارز شکنجه است که در ایران بر اساس احکام کیفری مذهبی اعمال می‌شود. این در حالی است که براساس کنوانسیون‌های بین‌المللی حقوق بشر و حقوق مدنی، اعمال این نوع مجازات ممنوع اعلام شده، اما با وجود این ممنوعیت، همچنان از سوی محاکم جمهوری اسلامی به‌عنوان شکنجه‌ای قانونی صادر و اجرا می‌شود.

۵. احکام حبس و جزای نقدی

تغییر	۱۴۰۴ اردیبهشت	۱۴۰۴ فروردین	شاخص
-۹٪	۲۹	۳۲	محکومین تعداد
+۲۴۱٪	ماه ۱ و سال ۱۶۸	ماه ۵ و سال ۴۹	حبس مجموع
+۳۵٪	تومان میلیارد ۱,۱۰۵	تومان میلیون ۸۲۰	نقدی جزای
+۲۰۰٪	۱۲	۴	حکم اجرای برای بازداشت

در اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۳، دست‌کم در ۲۹ پرونده مرتبط با متهمان سیاسی و عقیدتی از اقشار مختلف جامعه، محاکم قضایی احکام حبس یا جزای نقدی صادر کردند. همچنین ۱۲ محکوم سیاسی به منظور اجرای احکام صادره بازداشت شدند.

مجموع احکام صادرشده شامل:

- ۱۶۸ سال و ۱ ماه حبس تعزیری
- و جزای نقدی به مبلغ ۱ میلیارد و ۱۰۵ میلیون تومان

محکومان این احکام از طیف‌های متنوعی از جامعه بودند، از جمله:

- فعالان سیاسی
- فعالان صنفی معلمان
- زندانیان سیاسی محبوس
- وکلای دادگستری
- خبرنگاران
- روحانیون اهل سنت
- جانبازان و مجروحان جنگ ایران و عراق

- فعالان محیط زیست
- دراویش گنابادی
- فعالان اتنیکی
- شهروندان بهایی و نوکیشان مسیحی

۶. وضعیت کارگران

در اردیبهشت ماه ۱۴۰۳، به دلیل نبود ایمنی کافی و شرایط نامناسب محیط کار، دست کم ۶۸ کارگر حین انجام وظیفه جان باختند و ۳۱ نفر دیگر دچار مصدومیت شدند. عوامل اصلی بروز این حوادث شامل موارد زیر است:

- فقدان تجهیزات ایمنی و بهداشتی استاندارد
- نبود آموزش های لازم برای کارگران
- فقدان نظارت کافی از سوی نهادهای مسئول
- کم کاری در تأمین ابزار ایمنی
- سودجویی کارفرمایان و بی توجهی به جان نیروی کار
- اجرا نشدن دقیق و مؤثر مقررات ایمنی شغلی

به گزارش خبرگزاری ایسنا، علیرضا رئیسی، معاون وقت وزارت بهداشت، اعلام کرده است که سالانه حدود ۱۰ هزار نفر در ایران بر اثر حوادث ناشی از کار جان خود را از دست می دهند. در حالی که آمارهای رسمی نهادهای مسئول، از مرگ سالانه بیش از ۲۰۰۰ کارگر خبر می دهند، اما این آمار شامل کارگران غیررسمی، کولبران، سوخت بران و دیگر اقشار آسیب پذیر نمی شود و در آمارهای رسمی نادیده گرفته می شود.

۷. فوت زندانیان

در ماه گذشته، دست کم ۷ زندانی در زندان های مختلف کشور به دلایل مختلف، از جمله نبود رسیدگی پزشکی، جان باختند و یک زندانی دیگر نیز در پی محرومیت های اعمال شده دست به خودکشی زد و جان سپرد. زندانی سیاسی **مهدی علیرضایی** در زندان بهبهان، علی رغم درخواست های مکرر برای دریافت خدمات درمانی، به دلیل بی توجهی مسئولان زندان جان باخت. **علی سهرابی**، زندانی اهل همدان و متهم به قاچاق کالا، دو روز پس از انتقال به زندان بانه به علت ایست قلبی درگذشت. قابل ذکر است که در اسفندماه سال گذشته نیز دو زندانی دیگر به نام های **فرهاد رمضانی** و **کمال محمدپور** به دلایل مشابه در همین زندان فوت کردند. جان باختن سه زندانی در مدت یک ماه در زندان بانه و تحت شرایط مشابه، گمانه زنی ها درباره نقش احتمالی مقامات امنیتی در طراحی یک توطئه را افزایش داده است.

مهدی نارویی (یوسف رخشانی) نیز در زندان زاهدان به دلایل نامعلوم جان خود را از دست داد. یک زندانی تبعه افغانستان به نام **نبی بیاتی** در زندان قزلحصار، و **حفیظ الله شه بخش (رخشانی)**، زندانی جرایم عادی در زندان زاهدان، نیز به گونه ای مشکوک فوت کردند؛ شه بخش پس از تزریق دارو و انتقال به سلول انفرادی بر اثر ایست قلبی درگذشت.

سیروس فلاح، متهم به جرایم عادی در زندان دیزل آباد کرمانشاه، به دلیل سکته قلبی و نبود رسیدگی پزشکی جان باخت. همچنین، **عزیز کبدانی**، زندانی محکوم به اعدام در زندان ایرانشهر، به دلیل بی توجهی پزشکی و تأخیر در انتقال به مرکز درمانی جان سپرد. در نهایت، **حامد گراومد**، زندانی محبوس در زندان ماهیدشت کرمانشاه، در پی محرومیت از حق مرخصی و عدم امکان دیدار با مادر بیمارش، اقدام به خودکشی کرد و جان باخت.

۸. اعتراضات مردمی

در اردیبهشت ماه، بیش از ۴۳۰ مورد تجمع، راهپیمایی یا حرکت اعتراضی توسط اقشار مختلف مردم در نقاط گوناگون کشور برگزار شد.

کارزار مستمر اعتصاب غذای سه‌شنبه‌ها با عنوان «سه‌شنبه‌های نه به اعدام»، که توسط زندانیان سیاسی در اعتراض به مجازات اعدام برگزار می‌شود، به شصت و نهمین هفته خود رسید. هم‌زمان با اعتصاب غذای زندانیان، خانواده‌های زندانیان سیاسی محکوم به اعدام و جمعی از فعالان مدنی نیز در روزهای سه‌شنبه مقابل زندان اوین یا مکان‌های دیگر، تجمع اعتراضی برگزار کردند.

اعتصاب غذای زندانیان سیاسی در اعتراض به احکام اعدام، به ۴۴ زندان کشور گسترش یافت. این اعتصابات در زندان‌های زیر گزارش شده است:

تهران بزرگ، اوین (بند زنان و بندهای ۴، ۶ و ۸)، قزلحصار (واحدهای ۳ و ۴)، کرج مرکزی، خرم‌آباد، نقده، خوی، مشهد، سقز، اردبیل، قائم‌شهر، ارومیه، مریوان، کامیاران، بانه، سلماس، زندان نظام، عادل‌آباد شیراز (بند زنان و مردان)، رشت (بند زنان و مردان)، بم، تبریز، اراک، کهنوج، اسدآباد، دستگرد اصفهان، طبس، خورین ورامین، رودسر، اهواز (بند زنان و مردان)، رامهرمز، تالش، برازجان، جوین، گنبدکاووس، کرمانشاه، قزوین، میاندوآب، ازیرم لاهیجان، بند زنان زندان زاهدان، سنندج، مهاباد، بوکان و یاسوج.

همچنین، تجمعات و راهپیمایی‌های هفتگی و مستمر بازنشستگان تأمین اجتماعی، مخابرات و فولاد در اعتراض به وضعیت معیشتی، حقوق پایین، عدم تناسب حقوق با تورم، گرانی روزافزون، و دیگر مطالبات نظیر اجرای طرح همسان‌سازی حقوق، بهبود مستمری‌ها، خدمات رفاهی و درمان رایگان، همچنان ادامه داشت. بازنشستگان مخابرات علاوه بر این موارد، به عملکرد سهام‌داران عمده شرکت مخابرات، از جمله ستاد اجرایی فرمان امام و بنیاد تعاون سپاه نیز اعتراض کردند.

کارگران رسمی و پیمانکاری صنایع نفت و گاز در اعتراض به خلف وعده‌های مکرر مسئولان درباره حذف شرکت‌های پیمانکاری و تحقق مطالبات شغلی و معیشتی، دست به تجمع و راهپیمایی زدند.

کشاورزان استان اصفهان نیز به دلیل محرومیت از حق آبه تجمع اعتراضی برگزار کردند. در همین راستا، کسبه، صنعت‌گران، کارگران و کشاورزان مناطق مختلف کشور نیز در واکنش به قطعی‌های مکرر برق و مشکلات ناشی از آن دست به اعتراض زدند.

در بیش از ۲۵ شهر کشور، نانوایان نیز به پرداخت نشدن یارانه‌های نانواپی، اختلال در سامانه «نانینو»، ثبات قیمت نان با وجود افزایش هزینه‌ها و قطعی‌های مکرر برق اعتراض کردند.

در کنار این‌ها، اقشار مختلف از جمله کارگران، رانندگان، مالباختگان، و سایر گروه‌های اجتماعی نیز به دلیل عدم رسیدگی به مطالباتشان و شرایط معیشتی و حقوقی دشوار، تجمعات اعتراضی برگزار کردند.

تحلیل روندها و نتیجه‌گیری

۱. تشدید سرکوب

- افزایش ۱۰۱٪ در اعدام‌ها نشان‌دهنده تشدید چشمگیر سیاست‌های سرکوبگرانه
- افزایش ۲۴۱٪ در احکام حبس علی‌رغم کاهش تعداد محکومین

۲. بحران ایمنی کار

- افزایش ۱۲۷٪ در فوت کارگران نشان‌دهنده وخامت شرایط کار
- نبود نظارت و استانداردهای ایمنی

۳. افزایش مقاومت مردمی

- افزایش ۲۳٪ در اعتراضات نشان‌دهنده عدم تأثیر سرکوب بر کاهش مقاومت
- تداوم و گسترش اعتصاب غذای زندانیان سیاسی

۴. پنهان‌کاری حکومت

- کاهش شفافیت در اعلام اعدام‌ها
- تلاش برای مخفی نگه داشتن ابعاد سرکوب

نتیجه کلی

اردیبهشت ۱۴۰۴ نسبت به فروردین شاهد تشدید قابل توجه نقض حقوق بشر در ایران بوده است. افزایش دو برابری اعدام‌ها، افزایش شدید مجازات‌های حبس و بحران ایمنی کار، همگی نشان‌دهنده وخامت وضعیت حقوق بشر در کشور است.

مرکز آمار لیگ حقوق بشر زندانیان ایران

[/https://bciran.org](https://bciran.org)